

Příloha k Průvodci pro přípravu obcí na požadavky GDPR

Modelové situace obce

11. Uzavírání majetkových transakcí a jejich uveřejňování např. nájemní smlouvy, pachtu, prodej movitých i nemovitých věcí

Popis životní situace: Obce uzavírají v rámci své činnosti nejrůznější smlouvy, které mohou obsahovat osobní údaje. V některých případech podléhají tyto smlouvy povinnosti zveřejnění. Jak na tyto situace dopadá úprava ochrany osobních údajů?

Posouzení z pohledu ochrany osobních údajů:

Jak ve smlouvě samé, tak i v usnesení příslušného orgánu obce jsou často obsaženy osobní údaje. Pokud smlouvu obec uzavírá s fyzickou osobou, pak osobní údaje této osoby, pokud je druhou osobou osoba právnická, obsahuje smlouva nebo zápis obvykle osobní údaje statutárního orgánu této právnické osoby. Zápis také může obsahovat zdůvodnění odchylky ceny od ceny v místě a čase obvyklé. V takovém případě smlouva či její přílohy nebo ostatní podklady pro rozhodnutí zastupitelstva o uzavření dané smlouvy obsahuje často osobní údaje citlivého charakteru např. o sociálním postavení, rodinných poměrech či zdravotním stavu.

Pro účely sledování povinností obcí jako správců při zpracování osobních údajů je zapotřebí rozlišovat, zda se jedná o povinné uveřejňování smluv, ke kterému může principiálně docházet:

- V případě plnění zákona o obcích, resp. naplňování zásady veřejnosti zasedání zastupitelstva a současně i plnění povinnosti umožnit nahlédnutí do zápisu z jednání zastupitelstva v zákonem stanovených případech,
- V případě naplňování zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů zveřejňování veřejnoprávní smlouvy o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci ve výši nad 50 000 Kč,
- V případě poskytování informací v režimu zákona o svobodném přístupu k informacím,
- V souladu se zákonem o registru smluv u smluv s výší plnění nad 50 000 Kč,

a nebo o zveřejňování smluv nepovinné. V návaznosti na toto rozdělení lze pak hovořit o plnění zákonné povinnosti zahrnující i zveřejnění osobních údajů u zveřejňování povinného, a nebo o zveřejňování nepovinném, které by ze zásady nemělo obsahovat zveřejňování osobních údajů.

Promítnutí zásad GDPR na životní situaci:

Na zpracování osobních údajů v souvislosti uzavíráním a uveřejňováním smluv je třeba aplikovat všechny zásady GDPR, tedy zejména:

- Obec musí mít pro zpracování osobních údajů právní titul (viz níže) a zpracovávat osobní údaje smluvních stran (fyzických osob i fyzických osob podnikajících) korektně a zákonným a transparentním způsobem (*zásada zákonnosti, korektnosti a transparentnosti*).
- Osobní údaje mohou být zpracovávány pouze pro účely platného uzavření smlouvy a jejího následného plnění, případně k účelu ochrany práv z takové smlouvy plynoucích (*zásada účelového omezení zpracování osobních údajů*).
- Je nezbytné, aby byl dodržen rozsah zpracovávaných, resp. zveřejňovaných osobních údajů předepsaný zákonem o obcích, zákonem o registru smluv, zákonem o rozpočtových pravidlech

územních rozpočtů, zákona o svobodném přístupu k informacím a občanským zákoníkem (*zásada minimalizace údajů*).

- Zpracovávané osobní údaje musí být přesné a v případě potřeby aktualizované (*zásada přesnosti*).
- Zpracování osobních údajů je možné jen po dobu nezbytně nutnou pro daný účel, tj. zejména po dobu platnosti smlouvy nebo v případě zveřejnění na dobu stanovenou zákonem (*zásada omezení uložení*).
- Zajistit náležitě zabezpečení osobních údajů včetně ochrany před neoprávněným zpracováním (*zásada integrity a důvěrnosti*).

Obec odpovídá za soulad zpracování s uvedenými zásadami a musí být schopna dodržení souladu doložit (*zásada odpovědnosti*).

Účel zpracování údajů:

Účelem zpracování osobních údajů je v tomto případě jednání směřující k uzavření smlouvy, následně realizace smlouvy a následně archivace smlouvy po dobu po ukončení její platnosti po dobu potřebnou ke splnění zákonných povinností obce (zejm. v oblasti daňové a účetní evidence).

Zákonnost zpracování osobních údajů pro účely uzavírání smluv je dána na základě právního titulu dle čl. 6 odst. 1 písm. b) GDPR – zpracování je nezbytné pro splnění smlouvy, jejíž smluvní stranou je subjekt údajů, nebo pro provedení opatření přijatých před uzavřením smlouvy na žádost tohoto subjektu údajů.

A dále pro plnění právních povinností stanovených obci na základě právních předpisů (dle čl. 6 odst. 1 písm. c) GDPR), to se týká zejména povinnosti v některých případech zveřejnit smlouvu v registru smluv, veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace na úřední desce a nebo případně s obsahem smlouvy nebo její části seznámit veřejnost v rámci její účasti na jednání zastupitelstva a občany obce v rámci realizace jejich práva nahlížet do zápisů z jednání zastupitelstva.

V neposlední řadě přichází v úvahu možnost zveřejnění obsahu smlouvy na základě žádosti o svobodný přístup k informacím.

Rozsah zpracovávaných osobních údajů:

Pro účely jednání o uzavření smlouvy a realizace smlouvy samotné je samozřejmě zapotřebí pracovat se všemi osobními údaji, které jsou zapotřebí k řádnému splnění smlouvy, a to co do identifikace smluvní strany a smluvního plnění. V rámci naplňování zásady důvěrnosti zpracování osobních údajů by však v procesu přípravy i realizace smlouvy měla obec dbát na to, aby k návrhu smlouvy i smlouvě samotné měl přístup pouze okruh zaměstnanců obecního úřadu a volených zástupců obce, jejichž pracovní náplně či gesce se smlouva bezprostředně týká.

Pro účely schválení uzavření smlouvy zastupitelstvem obce, pokud o smlouvě jedná, není třeba rozsah osobních údajů ve smlouvě obsažených jakkoli omezovat. Vzhledem k principu veřejnosti jednání zastupitelstva je zapotřebí počítat s tím, že s obsahem osobních údajů ve smlouvě obsažených se může seznámit i široká veřejnost, která je buď přítomna na jednání zastupitelstva a nebo sleduje jednání zastupitelstva online. Stejně tak se s obsahem smluv mohou seznámit občané obce, kteří využijí svého práva nahlédnout do zápisu z jednání zastupitelstva (a nebo analogicky si poslechnout nebo prohlédnout záznam z jednání), pokud smlouvy a nebo výpis z jejich obsahu tvoří součást nebo přílohu zápisu.

Pokud se týká povinného zveřejňování smluv v registru smluv (dle zákona o registru smluv) a nebo na úřední desce (dle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů), řídí se způsob zveřejňování i rozsah zveřejňovaných osobních údajů vždy daným právním předpisem: u zveřejňování dle zákona o registru smluv se zveřejňují identifikační údaje protistrany u všech smluv s plněním nad 50 000,- Kč, u zveřejňování dle zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů se pak spolu s vyvěšením smlouvy (taktéž s plněním nad 50 000,- Kč) na úřední desce rovněž tak zveřejňují základní identifikační údaje příjemce dotace nebo návratné finanční výpomoci, tedy jeho jméno, příjmení, rok narození a místo obce trvalého pobytu.

Pokud by obec přistoupila nad rámec obou těchto právních předpisů ke zveřejnění smluv, je vhodné uvažovat o anonymizaci osobních údajů v nich obsažených.

Proces zpracování osobních údajů:

Jedná se o zpracování osobních údajů pro uzavření smlouvy, plnění ze smlouvy, evidenci smluv, zveřejnění některých smluv obsahujících osobní údaje v rámci jednání zastupitelstva obce, na úřední desce obce nebo v registru smluv.

Pravidla pro zpracování osobních údajů:

Každý subjekt, jehož údaje jsou shromažďovány, má právo být informován o podstatných náležitostech zpracování jeho osobních údajů. Většinu osobních údajů získá obec přímo od subjektu údajů, v takovém případě je dána povinnost jej informovat o zpracování již v okamžiku získání osobních údajů, přičemž samozřejmě není již nutné informovat smluvní stranu o skutečnostech, které již ví a nebo má možnost se s nimi seznámit. Informace o zpracování osobních údajů smluvních stran, jsou-li fyzickými osobami, nebo statutárních zástupců a kontaktních osob smluvních stran, které jsou právníckými osobami, mohou být uvedeny ve smlouvě samotné a nebo publikovány v obecné podobě prostředky umožňujícími dálkový přístup (na webu obce) a není tedy nutné o nich informovat každý dotčený subjekt údajů individuálně.

Obec je rovněž povinna poskytnout informace o zpracování a případně kopii zpracovávaných osobních údajů na žádost subjektu údajů. Subjekt osobních údajů se taktéž může obrátit na pověřence pro ochranu osobních údajů (DPO) s dotazy či žádostmi o vysvětlení.

Na obec také dopadají v obecné rovině veškeré povinnosti správce osobních údajů, zejména je povinna podrobnosti o jednotlivých způsobech zpracování osobních údajů pro účely uzavírání smluv a jejich zveřejňování zanést do evidence zpracování (záznamů o činnostech zpracování), zajistit odpovídající zabezpečení a omezení přístupu k osobním údajům pouze pro příslušné osoby a v případě bezpečnostního incidentu na poli ochrany osobních údajů takový incident zdokumentovat, ohlásit Úřadu pro ochranu osobních údajů a případně oznámit dotčeným subjektům.

Kdo má ke zpracovávaným osobním údajům přístup:

Ke zpracovávaným osobním údajům má přístup následující okruh osob:

- V rámci přípravy návrhu smlouvy příslušné úseky obecního úřadu (právní úsek, věcně zodpovědný úsek, kancelář tajemníka) nebo eventuálně i externí zpracovatel (právní kancelář poskytující obci právní poradenství),
- V rámci realizace smlouvy obvykle věcně příslušný úsek obecního úřadu, úsek pověřený vedením evidence smluv (právní oddělení, kancelář tajemníka) a oddělení pověřené účtováním plnění ze smlouvy (účetní oddělení obecního úřadu, eventuálně i externí zpracovatel – smluvní účetní firma),

- V rámci schvalování smlouvy se do kontaktu s plným zněním smlouvy dostávají zastupitelé, kteří smlouvu projednávají na svém jednání a současně i veřejnost, která je přítomna na jednání zastupitelstva nebo je sleduje prostředky umožňujícími dálkový přístup,
- Je-li rozhodnutí o smlouvě součástí zápisu z jednání zastupitelstva, pak k jejímu plnému textu a nebo k její části, která je součástí zápisu z jednání zastupitelstva, získávají přístup i občané obce, kteří využijí práva nahlédnout do zápisu z jednání zastupitelstva,
- Je-li smlouva povinně zveřejněna v registru smluv, má k jejímu obsahu přístup široká veřejnost,
- Jde-li o veřejnoprávní smlouvu o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci, pak se s obsahem smlouvy a základní identifikací osoby, které byla dotace nebo finanční výpomoc přidělena, může v rámci publikace smlouvy na úřední desce obce seznámit široká veřejnost,
- Jde-li o smlouvu nepovinně zveřejňovanou, měla by obec před jejím zveřejněním anonymizovat osobní údaje druhé smluvní strany,
- Jedná-li se o zveřejnění smlouvy nebo její části v návaznosti na splnění žádosti o svobodný přístup k informacím, v zásadě se text smlouvy zveřejní v podobě, v jaké byla poskytnuta žadateli. Obec by vždy měla zvažovat, nakolik je dán veřejný zájem na poskytnutí informace o a současně i zveřejnění plného textu smlouvy a identifikaci druhé smluvní strany. Za předpokladu, že smluvní stranou nebude zastupitel obce nebo jiná veřejně činná osoba, nebo nepůjde o smlouvu, která byla uzavřena s příjemcem veřejných prostředků, tento veřejný zájem na zveřejnění identifikačních údajů protistrany velmi pravděpodobně dán nebude a obec by tedy měla údaje protistrany pro účely poskytnutí informací i zveřejnění anonymizovat.

Příklady dobré praxe při řešení modelové situace:

- ☺ *Úprava veřejnoprávní smlouvy o poskytnutí dotace před jejím zveřejněním tak, aby obsahovala jen nezbytné osobní údaje příjemce veřejných prostředků, kterými jsou: jméno, příjmení, rok narození, obec trvalého pobytu, výše, účel a podmínky poskytnutých veřejných prostředků.*

Příklady špatné praxe při řešení modelové situace:

- ☹ *Zveřejnění smlouvy s fyzickou osobou bez provedení jakéhokoliv posouzení uvedených osobních údajů.*
- ☹ *Zveřejnění smlouvy obsahující osobní údaje nad rámec základních identifikačních údajů, jako například celé datum narození, přesná adresa trvalého pobytu, číslo bankovního účtu atp.*
- ☹ *Zveřejnění jmen a adres kupců v zápisech o prodeji obecních pozemků.*

Testová otázka:

Jaké osobní údaje může obsahovat zveřejněná veřejnoprávní smlouva o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci:

1. Jméno a příjmení fyzické osoby, adresu jejího trvalého pobytu a rok narození
2. Jméno a příjmení fyzické osoby, obec jejího trvalého pobytu a datum narození
3. Jméno a příjmení fyzické osoby, adresu jejího trvalého pobytu a číslo jejího bankovního účtu

4. Jméno a příjmení fyzické osoby, obec jejího trvalého bydliště a rok narození

Odůvodnění správnosti odpovědi: Tyto parametry zveřejnění identifikačních údajů příjemce dotace nebo návratné finanční výpomoci stanoví ve svém § 10d) zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů v kombinaci s § 8b odst. 3 zákona č. 106/1999 Sb, neboť v případě dotace nebo návratné finanční výpomoci se jedná o dispozici s veřejnými prostředky. Blíže k této problematice též ve Stanovisku Úřadu pro ochranu osobních údajů č. 2/2015 k tématu Rozsah údajů ve zveřejňovaných smlouvách.